

בש"פ 2991/24 - עבד פתח כראג'ה, מוחמד בוקאעי נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 2991/24

לפני: כבוד השופטת ג' כנפי-שטייניץ

המבקשים: 1. עבד פתח כראג'ה
2. מוחמד בוקאעי

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי בחיפה (השופט י' ליפשיץ) מיום 5.4.2024 בעמ"י 12445-04-24

בשם המבקשים: עו"ד שאדי כבהא

החלטה

1. לפניי בקשה למתן רשות לערור על החלטת בית המשפט המחוזי בחיפה (השופט י' ליפשיץ) מיום 5.4.2024 בעמ"י 12445-04-24, בגדרה נדחה ערר המבקשים על החלטות בית משפט השלום בחיפה (השופט ז' פלאח) מיום 4.4.2024 במ"י 40181-03-24 ומ"י 40136-03-24, בהן הורה על הארכת מעצרו עד ליום 11.4.2024.

2. המבקשים נעצרו ביום 18.3.2024 בחשד לעבירות של סחיטה באיומים, רישום כוזב, הלבנת הון ועבירות נוספות, שבוצעו במסגרת ארגון פשיעה. מעצרו של שני המבקשים הוארך מעת לעת על-ידי בית משפט השלום בחיפה כאשר בהחלטות האחרונות שניתנו בעניינם ביום 4.4.2024, הוארך מעצרו בשלישית עד ליום 11.4.2024. בהחלטות אלה נקבע, כי קיים חשד סביר לביצוע העבירות המיוחסות להם; כי קיים חשש לשיבוש הליכי חקירה ולסיכון ביטחון הציבור; ובשים לב לפעולות החקירה הנדרשות - "יש מקום לאפשר למשיבה להשלים את חקירתה עד תום".

עמוד 1

3. המבקשים לא השלימו עם החלטות אלה, והגישו ערר לבית המשפט המחוזי (עמ"י 12445-04-24), בו נטען בעיקרו של דבר כי הם עצורים זה זמן ניכר, וכי נציג המשטרה השיב לשאלות בא-כוחם בדיון בבית משפט השלום באופן שאינו ענייני. בתום הדיון בערר, קבע בית המשפט המחוזי כי לנוכח עילת המעצר העיקרית בעניינם של המבקשים - היא עילת השיבוש - ולנוכח פעולות החקירה שעל המשטרה לבצע, וחרף התקופה הלא מבוטלת בה נתונים המבקשים במעצר, אין מנוס מדחיית הערר. מכאן הבקשה שלפניי.

4. המבקשים ממקדים בקשתם בטענה כי במהלך הדיונים בבית משפט השלום, ובפרט בדיונים שהתקיימו ביום 4.4.2024, לא עלה בידם לקבל תשובות ענייניות מנציג המשטרה במהלך חקירתו, אשר ביחס למרבית שאלותיהם ציין כי "החומר מונח בפני בית המשפט" ולא יספ. בהקשר זה נטען, כי מדובר בהתנהלות חוזרת של נציגי המשטרה בדיוני מעצר, באופן שאינו מאפשר שמירה על זכויות חשודים בחקירה ומרוקן מתוכן את הוראות סעיף 15 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים). על כן, עותרים המבקשים כי ייקבעו כללים באשר למידע אותו יש למסור להגנה במסגרת הליכי מעצר ימים, תוך שתיעשה, בין היתר, הבחנה בין הארכת מעצר ראשונה לבין הארכות מעצר מתקדמות יותר. בעניינם הפרטני של המבקשים נטען, כי יש להורות על שחרורם ולמצער לקצר את תקופת מעצרם.

5. לאחר עיון בבקשה על נספחיה, וכן בהחלטות בית משפט השלום ובית המשפט המחוזי, הגעתי למסקנה כי דין הבקשה להידחות. כלל הוא כי בקשת רשות לערור תיבחן לפי אמת מידה מצמצמת, ולפיה תינתן רשות לערור רק במקרים בהם מתעוררת שאלה משפטית בעלת חשיבות עקרונית, או כאשר מתקיימות נסיבות פרטניות וחרגות המצדיקות זאת (ראו: בש"פ 4215/14 עואד נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (22.6.2014); בש"פ 6513/20 אלמלך נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (1.10.2020); בש"פ 4429/22 כהן צמח נ' מדינת ישראל, פסקה 6 (30.6.2022)). הבקשה שלפניי אינה באה בגדרם של אותם מקרים חריגים.

6. אציין בקצרה כי לא מצאתי שטענות המבקשים מעלות סוגיה עקרונית שטרם נבחנה. כידוע, נדרש איזון עדין בין השאיפה להגן על זכויות החשוד בשלב החקירה לבין החשש מפני שיבוש הליכי החקירה, כאשר החיסוי המוטל על חומרי החקירה בשלבי המעצר הראשונים מהווה "הכרח שלא יגונה" (ראו למשל: בש"פ 608/10 סלימאן נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (27.1.2010); בש"פ 6062/15 סלימאן נ' מדינת ישראל, פסקה 6 (8.9.2015)) (להלן: עניין סלימאן)). בהקשר זה, קובע סעיף 15(ה) לחוק המעצרים הסדר פרטני המאפשר לנציג המשטרה, ברשות בית המשפט, להימנע ממתן תשובה לשאלות הסנגור בנוכחות החשוד וסנגורו, כאשר "מתן התשובה או גילוי העובדות או המידע [...] עלולים לפגוע בחקירה או באינטרס ציבורי חשוב אחר". הימנעות מלהשיב לשאלות הסנגור בנסיבות אלה, אינה מנוגדת אפוא לדיון. באשר לבקשה לקביעת כללים לחשיפת מידע - לא ניתן להיעתר לה. היקף ומהות המידע אותו ניתן לחשוף בפני חשוד וסנגורו משתנים ממקרה למקרה, ולפיכך קיים קושי בקביעת אמות מידה כלליות באשר למידע אותו ניתן לחשוף: "במקרים מסוימים חשיפת העובדות הספציפיות הנוגעות לחשוד אינה מסכנת את חקירת המשטרה, ובמקרים אחרים חשיפת פרטים הנוגעים לחשוד עצמו ולאופן ביצוע העבירה עלולה להביא לשיבוש הליכים" (עניין סלימאן, בפסקה 6). עם זאת, סעיף 15(ה) לחוק המעצרים מקים מנגנון לביקורת שיפוטית על תשובות השוטר המבקש לחסות מידע מפני החשוד וסנגורו, כאשר על הערכאה הדיונית מוטל לעמוד על המשמר ולוודא כי הנימוק של "צורכי החקירה" אינו משמש עילה להסתרת מידע מהחשוד ומבא-כוחו כאשר הדבר אינו נדרש (ראו: שם; בש"פ 820/14 יאסין נ' משטרת ישראל, פסקה 10 (2.2.2014)).

7. במקרה דנן, עיון בפרוטוקולי הדיונים בבית משפט השלום מלמד כי לבא-כוח המבקשים ניתנה האפשרות

לחקור את נציג המשטרה חקירה מקיפה, כאשר לחלק משאלותיו ניתן מענה ענייני, ולגבי חלק מן השאלות להן לא השיב נציג המשטרה, הכריע בית משפט השלום באופן פרטני בהתאם למנגנון שנקבע בסעיף 15(ה) לחוק המעצרים. משאלה הם פני הדברים - לא נמצאה עילה להתערבות בהחלטת בית המשפט המחוזי אשר דחתה את ערר המבקשים.

הבקשה נדחית אפוא.

ניתנה היום, א' בניסן התשפ"ד (9.4.2024).

שׁוֹפֵט
